

Aan de Minister van Binnenlandse zaken en
Koninkrijksrelaties

In cc aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vereniging voor Raadsleden
Vereniging van Griffiers
Adviescollege rechtspositie ambtsdragers

Datum 5 juli 2023
Behandeld door j.houtman@amsterdam.nl
Onderwerp Werkdruk raadsleden

Geachte Minister,

Hierbij vragen wij namens de presidia en Dagelijks Bestuur van de gemeenteraden van Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht uw aandacht voor de werkdruk die onze raadsleden ervaren en doen wij een dringend beroep op u om op korte termijn met passende voorstellen te komen.

Vergaderdruk en werkdruk

In de afgelopen jaren hebben wij gemerkt dat het aantal vergaderingen toeneemt en hiermee ook de werkdruk. De wereld van het lokale bestuur is na de invoering van de Wet dualisering gemeenten structureel veranderd, maar de mogelijkheden voor volksvertegenwoordigers om hun taken te kunnen uitoefenen zijn niet mee veranderd, waardoor de lokale democratie onder druk staat.

Het feit dat het raadswerk steeds meer tijd in beslag neemt, leeft niet alleen in de grote steden. Inmiddels is daar ook een aantal rapporten over geschreven zoals het rapport "15,9 uur; De verbindende rol van het raadslid in een vitale democratie" van de Raad voor het openbaar bestuur. Hierin staat een aantal oorzaken aangegeven voor de uitdagingen waar raadsleden voor staan. Raadsleden in de grootste gemeenten besteden gemiddeld 21,6 uur per week aan hun raadswerk. Raadsleden krijgen steeds meer te doen zonder dat er meer tijd beschikbaar komt, tenzij het raadswerk als 'betaald vrijwilligerswerk' wordt losgelaten. Wij vinden het belangrijk dat het raadslidmaatschap toegankelijk is voor alle inwoners, ongeacht afkomst, opleiding en inkomen, om een goede afspiegeling van de stad te zijn zodat alle inwoners zich vertegenwoordigd voelen.

Naast de landelijke trends zoals de decentralisaties in de zorg, meer regionale samenwerking, vermenging van private en publieke domein, politieke fragmentatie en democratie in andere vormen, spelen in onze gemeenten de grote schaal. De gemeenteraad van Amsterdam bijvoorbeeld is verantwoordelijk voor een begroting van bijna 6,7 miljard euro. Een enorm bedrag

voor 45 raadsleden om te controleren. Onze steden zijn volop in ontwikkeling, er worden nieuwe woonwijken gebouwd die groter zijn dan een gemiddelde gemeente. We kennen alle grootstedelijke problematiek zoals armoede, een tekort aan huizen, zorg- en onderwijzend personeel, criminaliteit, vandalisme, toerisme etc. In Amsterdam is de verhouding 1 raadslid op 20.500 inwoners, terwijl dit bijvoorbeeld in Zaanstad 1 op 4.100 is en in Enkhuizen 1 op 1.200.

Wij willen graag meer in gesprek met onze inwoners, ook om het vertrouwen te houden of terug te winnen. Maar het ontbreekt ons aan tijd. Het komt steeds vaker voor dat raadsleden stoppen met hun raadswerk omdat zij het niet langer kunnen combineren met een gezin en betaald werk. Ook vallen raadsleden (tijdelijk) uit vanwege stress en overbelasting.

Voorstellen voor aanpassing wetgeving

De afgelopen periode hebben wij al geïnvesteerd in onze eigen ondersteuning. Zo hebben wij de fractiebudgetten verhoogd en zijn onze griffies uitgebreid. Op een groot deel van onze 'arbeids' voorwaarden hebben wij echter zelf geen invloed. U kunt wel voorstellen doen voor aanpassing van de Kieswet, Gemeentewet en andere regelingen en daarom richten wij ons tot u.

- **Hogere vergoeding voor het raadswerk**

Als de raadsvergoedingen hoger zouden zijn, zouden raadsleden minder betaald werk ernaast hoeven te doen. De vergoeding voor raadsleden is gebaseerd op een tijdsbesteding van 1 dag in de week en bedraagt om en nabij 20% van het bedrag dat wethouders ontvangen. Raadsleden zijn echter ongeveer de helft van een werkweek kwijt aan hun raadswerk, dus wij kunnen ons voorstellen dat de vergoeding van raadsleden meegroeit met de groei in tijdsbesteding. Raadsleden zouden dan 50% ontvangen van het bedrag dat wethouders als salaris ontvangen. Wij kunnen ons ook een algemene verhoging van de raadsvergoeding voorstellen of het toevoegen van extra treden voor gemeenten met meer dan 375.000 inwoners, bijvoorbeeld een extra trede vanaf 500.000 inwoners.

Ook de vergoedingen voor commissieleden en andere extra vergoedingen zouden een stuk hoger moeten liggen. Wij pleiten ervoor om vaste bedragen op te nemen in plaats van maximaal toegestane bedragen.

- **Meer raadsleden**

De kleinste gemeente heeft nog geen 1.000 inwoners en negen raadsleden. Amsterdam heeft ruim 900 keer zoveel inwoners, maar slechts vijf keer zoveel raadsleden. Het ligt dus voor de hand om het aantal raadsleden uit te breiden voor de grote gemeenten. Dit zou kunnen voor alle gemeenten die meer dan 200.000 inwoners hebben, maar ook hier zouden meer treden toegevoegd kunnen worden voor gemeenten met meer dan 200.000 inwoners. Zo kan het werk onder de raadsleden beter verdeeld worden.

- **Raadscommissies**

Naast het inhoudelijke raadswerk hebben raadsleden ook veel extra taken: voorzitten van commissies, deelname aan werkgroepen en bijzondere commissies, deelname aan presidium en fractievoorzittersoverleg etc. Wij vinden het spijtig dat het initiatiefvoorstel voor externe

commissievoorzitters is ingetrokken en vragen u om deze mogelijkheid alsnog te onderzoeken. Ook vragen wij uw aandacht voor onze eerdere brief waarin wij om een extra vergoeding voor commissievoorzitters hebben gepleit.

- **Betere en meer flexibele voorwaarden voor ziekteverlof**

Wij hebben begrepen dat u positief staat tegenover het advies verlof- en vervangingsregeling volksvertegenwoordigers en dagelijks bestuurders van het Adviescollege Rechtspositie Politieke Ambtsdragers, dat geïnitieerd is door de gemeenteraden van Utrecht, Groningen en Breda, en waarvoor fractievoorzitters uit Amsterdam ook eerder uw aandacht hebben gevraagd. Wij benadrukken hierbij het belang van deze modernisering.

- **Voltijds raadslidmaatschap**

De vergoedingen voor het raadslidmaatschap zijn gebaseerd op een aantal uren raadswerk per week, naast een reguliere betaalde baan. De presidia van Amsterdam en Rotterdam zouden zich kunnen voorstellen dat het raadswerk een voltijdse baan wordt waar een vergoeding tegenover staat die te vergelijken is met de vergoeding die een lid van de Tweede Kamer ontvangt. Ook hier geldt dat mogelijk een onderscheid gemaakt kan worden naar de grootte van gemeenten, bijvoorbeeld alleen een voltijds functie voor raadsleden in gemeenten vanaf 375.000 inwoners.

Ondersteuning bij voorzieningen

Wij missen ondersteuning vanuit het ministerie bij voorzieningen op het gebied van ICT. Waar de VNG, BZK en gemeenten samenwerken op het gebied van ICT, worden de gemeenteraden hierin niet ondersteund. Zo zijn wij afhankelijk van commerciële partijen voor onze vergaderapps, terwijl de vindbaarheid van informatie in de complexiteit van de huidige tijd cruciaal is voor het raadswerk.

Ten slotte

Er zijn ongetwijfeld meer, andere en betere oplossingen om de werkdruk van onze raadsleden te verlichten en we rekenen daarbij op uw inventiviteit. Wij hebben slechts een aantal denkrichtingen en mogelijke voorstellen genoemd. Wij gaan ervan uit dat u onze hartenkreet serieus neemt en op korte termijn met concrete voorstellen komt omdat onze steden en de democratie ons zeer dierbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

De voorzitters van de presidia en Dagelijks Bestuur van de gemeenteraden van Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht

Kune Burgers
Amsterdam

Ahmed Aboutaleb
Rotterdam

Dennis Groenewold
Den Haag

Pepijn Zwanenberg
Utrecht